

Zlo jako privatio boni podle Aurelia Augustina a Carla Gustava Junga

Formální stránka

Předložená diplomová práce splňuje požadovaná kritéria jak formálně, tak rozsahem. Na 125 stranách textu podává zpracování tématu stylově dobře a pravopisně také na dobré úrovni. Trpí trochu rozšířeným jevem - kulhá interpunkce, čárky ve větách nejsou vždy správně. Pravopisné chyby či překlepy jsou poměrně nemnohé (37, 39, 43, 44, 51, 56, 57, 61, 73, 77,80, 99, 100, 117, 122).

Poznámkový aparát je rozsáhlý (669 poznámek pod čarou) a formálně dobře zpracován, mezi číslem poznámky a textem však chybí mezera, což snižuje přehlednost.

Seznam literatury je zpracován rovněž pečlivě, výběr titulů je solidní, škoda, že cizojazyčné zdroje přišly zkrátka (jsou uvedeny jen dva, oba encyklopedického charakteru). Je pravda, že základní texty obou sledovaných autorů jsou publikovány v dobrých českých edicích a není tedy nutno sahat k cizojazyčným, u sekundární literatury by to možné bylo.

Zcela výjimečně se objeví nesrozumitelná věta – str. 33 uprostřed (Onen úkol činící proti své stvořenosti, znamenalo propadnutí do stavu...) či chybějící slovo (str. 57 - ? mezilidských vztahů...; 61 – jelikož mají numinózní. (patrně charakter?). Na str. 122 - ... je satan považován za stvoření Boží, ne jeho součást – nešikovná formulace – chce se říci, že satan není součástí Boha, takto to není zřejmé.

Vcelku však je text srozumitelný, dobře formulovaný, čtivý. Po formální stránce rozhodně práce splňuje slušný standard.

Obsahová stránka

Práce je rozdělena do tří kapitol, zabývajících se výkladem o Augustinovu pojetí zla (k. 1), Jungovu pojetí (k. 2) a kritikou obou přístupů (k. 3). Deklarovaným cílem práce je vyložit pojetí obou autorů, porovnat je a popsat rozdíly mezi nimi a konečně kriticky zvážit, kde jsou jejich přednosti a slabiny v perspektivě teologické a biblické (str. 9).

Jakkoli je práce vystavěna přehledně a pečlivě, trpí zbytečnou rozvláčností. Jednotlivé kapitoly či tématické celky mají sklon mnohé říci raději dvakrát (vrcholem je doslovně opakovaná věta str. 14 – 15). Sevřenější, úspornější podoba textu by byla ku prospěchu, takto občas čtenář dospívá k dojmu, že čtené již bylo jednou řečeno.

K některým otázkám v textu:

A. V závěru výkladu o Augustinově pojetí zla není zřetelně vyloženo, jaký je vztah mezi láskou (1.4.2) a dobrem v lidském životě. Bůh nedostatek dobra svou láskou napravuje (str. 58) – co se děje činy lásky z lidské strany, jaký význam mají ony?

B. Na str. 105 tvrdí autor, že „jediným důvodem Božího dopouštění „existence“ zla je tajný Boží úrdek.“ – Není tu však také role svoboda lidské vůle jako možnosti rozhodnout se proti Bohu (kapitolka 1.3.3)?

C. Na str. 118 je konstatováno, že pro Junga „privatio boni znamená, že zlo neexistuje“. Tady by bylo na místě jemnější rozlišení – snad že neexistuje samo o sobě, jako substanciální, nezávisle na ničem jiném?

D. Konečně v samém závěru se mluví o přijetí Jungovy integrace zla (str. 125). Opět – nebylo by přesnější rozlišit jemněji, možná integrace stínu, jako specifické podoby či aspektu zla, který tím překonáme (zatímco substanciální zlo překonat zjevně nelze).

I navržené spojení Jungovy integrace s Augustinovou eschatologickou nadějí je příliš prudkou syntézou – i Augustin přece vnímá možnost a potřebu se zlem zápasit (a dosahovat úspěchů) již teď.

Na rozhovor o těchto otázkách by mělo dojít při obhajobě práce.

Celkové hodnocení

Práci lze s dobrým svědomím doporučit k obhajobě, pro zmíněné nedostatky formálního i obsahového zpracování bych navrhl hodnocení C – dobře.

V Praze, 8. září 2013

doc. J. Halama, Dr.